

Masarykova univerzita

Pedagogická fakulta

Katedra biologie

Polsko

Komplexní zahraniční cvičení v terénu

2013

Vypracovaly:

Bc. Hortvíková Nikola (318962)

Bc. Kopalová Jana (329078)

Obecná charakteristika - Polsko je přímořský stát ve střední Evropě při pobřeží Baltského moře (770 km)

Státní zřízení: republika v čele s prezidentem

Hlavní město: Varšava

Prezident: Bronisław Komorowski

Jazyk: polština (úřední jazyk), němčina, běloruština, kašubština, litevština (pomocné úřední jazyky)

Hranice: západ – Německo (467 km), východ – Bělorusko (418 km), Ukrajina (535 km), jih - Česká republika (796 km), Slovenská republika (541 km), sever - Litva (104 km), Rusko (210 km)

Měna: Złoty (PLN)

Přírodní poměry:

Téměř ¾ území vyplňují nížiny, které převládají v severní a střední části. V jižní části má povrch pahorkatinný a hornatý ráz. Pobřeží Baltského moře je ploché a písčité. Na severu země jsou jezerní plošiny (Pomořanská, Mazurská) a Velkopolské pojezeří, které jsou pozůstatkem pleistocenního zalednění.

Vodstvo:

Polsko má velmi hustou říční síť. Hlavní řeky Odra s Lužickou Nisou a Vatroú, Visla se Sanem a Narewem se vlévají do Baltského moře a jsou splavné. Najdeme zde velké množství jezer, především ledovcového původu, a přehradních nádrží. Největší jezera jsou Sniardwy (114 km²) Mamry (105 km²)

Podnebí:

Mírné, přechodné podnebí je na styku kontinentálního východoevropského a oceánského středoevropského typu. Průměrná teplota činí v lednu regionálně -8/3 °C a v červenci 20/27 °C. Průměrný roční úhrn srážek je 600 mm, klesá od severu k jihu a východu, naopak vzrůstá v horách, kde dosahuje až 1200 mm.

Nerostné zdroje:

Pestré a bohaté zdroje surovin. Zejména zásoby černého uhlí řadí Polsko mezi přední státy na světě. Bohaté jsou i zdroje méně kvalitního hnědého uhlí. Značné jsou zásoby rud a kovů (olovnato – zinkové a měděné rudy) i nerudných surovin (sůl kamenná, síra)

Obyvatelstvo:

Polsko je národnostně jednotný stát. Většinu obyvatel tvoří Poláci. Najdeme zde ale i menšiny Němců, Ukrajinců a Bělorusů. Ve městech žije 62 % populace.

Za druhé světové války zahynulo 6 milionů polských občanů (značnou část tvořili občané židovského původu), kteří zahynuli v německých koncentračních táborech. Mnoho Poláků zahynulo při potlačení varšavského povstání a v Katyňském masakru.

Hospodářství:

Polsko je průmyslově vyspělý stát. Převažuje těžba černého a hnědého uhlí. Polsko je významným světovým exportérem černého uhlí, hnědé uhlí je využíváno především v tepelných elektrárnách pro výrobu elektrické energie. Těžba uhlí má však značný negativní vliv na životní prostředí. Významná je těžba rud kovů, která tvoří základnu hutnictví železa a mědi a strojírenství (výroba dopravních prostředků, kovoobráběcích a těžebních zařízení). Dále je také významná těžba síry a soli kamenné. Zastoupen je tedy i chemický průmysl.

V zemědělství pracuje 26% ekonomicky aktivního obyvatelstva, které obdělává 47% území státu. V zemědělské produkci převažuje chov prasat, skotu, ovcí a drůbeže. Pěstují se především brambory, pšenice, cukrová řepa, len, zelenina, chmel a ovoce. Na zemědělství navazuje neméně rozvinutý potravinářský průmysl a textilní průmysl.

Dopravní síť:

Dopravní síť je rovnoměrně rozvinutá.

Významná je námořní doprava s největšími přístavy Štětín (vývoz uhlí), Gdaňsk (přeprava hromadných nákladů) a Gdynia (přeprava kusového zboží).

Polsko má oproti svým sousedům méně rozvinutou silniční síť. Přesto má však silniční doprava dominantní podíl. Dálniční síť je tvořena 3 hlavními tahy v různých stupních rozestavěnosti.

Obecně vedou hlavní železniční tahy v podobných směrech jako dálniční. Nejmodernější trasou je Centralna Magistrala Kolejowa, jež spojuje Slezsko s Krakovem a

Varšavou. Jediným celosvětově významným letištěm je letiště Fryderyka Chopina. 10. 4. 2010 postihlo polskou leteckou dopravu největší neštěstí v její historii. Při letu polského vojenského leteckého speciálu do Ruska se letoun TU 154 při přistávání ve špatných podmínkách střetl se stromy, a poté začal okamžitě hořet. Na palubě byl i prezident Lech Kaczyński, jeho žena a další vrcholní představitelé Polské politiky. Havárii poblíž ruského letiště ve městě Smolensk nikdo nepřežil. Cestující mířili do Ruska uctít památku zesnulých při Katyňském masakru.

Zajímavosti:

Polsko je členem Evropské unie EU, Severoatlantické aliance NATO a Světové obchodní organizace WTO. Polsko se administrativně člení na 16 vojvodství, z nichž nejdůležitější je Mazovské, v němž se nachází hlavní město Varšava.

Historie Polska je zajímavá, ale mnohdy krutá. Zatímco jméno Osvětim cizincům příliš neříká, při vyslovení jeho německého jména – Auschwitz – běhá mráz po zádech asi každému. Právě zde zřídili nacisté největší koncentrační a vyhlazovací tábor. Tábor zde zůstal zachován jako památník a vězeňské bloky byly upraveny na muzeum seznamující s historií tábora a perzekucí ve válečném Polsku.

Polský původ má mnoho významných osobností. Hudbu obohatil Fryderyk Chopin, Nobelovu cenu za literaturu obdržel Henryk Sienkiewicz (Quo vadis, Pouští a pralesem).

Zdroje:

KAŠPAROVSKÝ, K. (2002): *Zeměpis II. v kostce pro střední školy*. Vyd. 1. Havlíčkův Brod: Fragment, 159 s. ISBN 80720048081.

Wikipedie [online]. poslední revize nenalezena [cit. 2013-06-14]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org>>.

Polsko. *Zajímavá destinace* [online]. [cit. 2013-06-20]. Dostupné z:
<http://zajimavadestinace.cz/?tag=polsko>

Polsko- lokality a destinace. *Polsko na světadílech* [online]. [cit. 2013-06-20]. Dostupné z:
<http://polsko.svetadily.cz/lokality/>